

MAGYARÁG

1939. Július 3

VIII. No. 182

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PÁSZTOR EDÉNE

Alapította: **PÁSZTOR EDE**

Felelős szerkesztő:
Dr. ZOLTÁN JENŐ

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15—1938. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea—Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul Viteazul 4.

Öfelsége beszéde a képviselőház és szenátus küldöttségéhez

„Nem kívánjuk azt ami másé, de teljes erőnkkel megvédjük ami a mienk”

Bucuresti, július 1. Öfelsége II. Károly király pénteken este 6 óra 30 perckor, a királyi palota disztermében fogadta a kamara és a szenátus küldöttségét, mely átnyújtotta a válaszfelirat szövegét. A küldöttség előtt Öfelsége nagyobb beszédet mondott.

— Azok a meleg szavak — mondotta Öfelsége —, amelyeket az új Románia képviselői intéztek hozzám, igen meghatottak és azokat a legőszintebben köszönöm. Rendkívüli örömmel állapítom meg, hogy az utóbbi időben kormányom reformjai és tevékenysége méltánylásra talál és az általam, valamint tanácsosaim által kifejlesztett erőfeszítést az állami apparátus újjászervezésére és gyakorlati alapra való helyezésére kellőképpen értékelik. Az elmúlt év az aggodalmak éve volt, de a nemzet szolidaritása vezetői körül erőt adott ősi jogaink hangsúlyozására. Románia az évszázados törekvések és áldozatok árán eljutott oda, ahol ma áll és nekünk kötelességünk őröködni e mű felett. Nem kívánjuk azt, ami a másé, de teljes erőnkkel megvédjük azt, ami a mienk.

Az elmúlt évben kénytelenek voltunk jelentős áldozatokat kérni az ország lakosságától, olyan áldozatokat, amelyeket az ország lakossága méltányolt.

Végül a hadsereg fejlődéséről szólva kijelentette Öfelsége, hogy ha kell, akkor a román hadsereg bebizonyítja harci erejét és követi elődei példáját, akik vérükkel öntözték a haza földjét.

Eihalasztották a Fuceu elleni ostromzárát

(Tokió.) A Domej távirati ügynökség péntek délutáni jelentése szerint a japán haditengerészeti minisztérium, amelynek intézkedésére 25 elsőosztályú japán hadihajó indult támadásra Fuceu kikötője ellen, az angol hatóságok kérésé-

re a katonai műveletek időpontját elhalasztotta. Az angol hatóságok halasztási kérésüket azal indokolták, hogy Fuceuban számos angol alattvaló él, akiket még a támadás megkezdése előtt el szeretnének távolítani a városból.

és kiváltságok megszűntek: egyetlen kritérium a munka és ezért örömmel üdvözlö a dolgozó kategóriák első parlamentjét.

LONDONBA REPÜLT a varsói angol nagykövet

A danzigi lengyel főbiztos Varsóba rendelték. Agyuk Danzig uccáin

Danzig, július 1. — Tegnap egész nap tartott a német csapatok kihajózása a szabadvárosba. Ezek között megérkezett két repülőosztag is, az úgynevezett „fekete gárdából”. Partaszállítottak hadianyagot is és pedig tíz nagykaliberű ágyut és több légháritó ágyut is. Ezzel együtt érkeztek mérnöki csapatok is. A város uccáin állandóan fegyveres őrségek járnak. A hangulat rendkívül kiélezett. Egyes hírek szerint a város határában erődítményeket is építenek.

Ezeket a híreket a varsói hírforrások is megerősítik, míg Berlin cáfol. A varsói sajtó azonban részleteket is közöl a háborús anyagszállításokról. — Eszerint az elmúlt éjjel négy nagykaliberű ágyut tettek partra a német hajók, amelyeknek

a Bischofsbergre való szállításához 32 lóra volt szükség. A Bischofsberg meglátogatása civilek számára újabban tilos. Háromezer munkás fabarakkok felépítésén dolgozik. A danzigi önkéntes hadsereg jelentkezői kivétel nélkül 19—23 éves fiúk nagyrésztük Keletporoszországból érkeztek, a többi a danzigi politechnika tanulói közül kerül ki.

A varsói lapok felteszik a kérdést, hogy miért ez a különbség a német taktikában?

Danzig nem óhajt magyarázkodni

A Danziger Vorposten című lapban Zaske főszerkesztő a Danzigra vonatkozó német célkitűzéseket az alábbi cikkben ismerteti:

„Danzig népe türelemmel várja a Vezérnek azt a határozatát, amelynek jönnie kell a danzigiaknak nincs más tennivalója, mint a készülődés. Ez a munka fényes nappal, a világ szeme előtt történik és helyzetünkre vonatkozólag nem óhajtunk senkinek kimagyarázkodni. Danzig a Visztula torkolatánál elengedhetetlen kulcsot

Ausztriában és Csehszlovákiában a legteljesebb titokban folytatták szervezkedésüket, Danzigban pedig valósággal dobravernek minden lépést. — Valóban puccsra készülnek ily módon, vagy céljuk csak a megfélemlítés?

Az újabb jelentések szerint a danzigi lengyel főbiztos tegnap Varsóba utazott, hogy beszámoljon kormányának a legújabb eseményekről, a varsói angol nagykövet pedig Londonba repült jelentéstételre.

jelent a birodalom számára, de ugyanekkor nem tagadjuk, — hogy Lengyelországot is életérdekek fűzik e városhoz. Az a véleményünk, hogy a döntő pillanatban Franciaország és Anglia nem sietnek majd segítségére Lengyelországnak ebben a kérdésben”.

A cikk folyamán egyébként a lap elismeri, hogy a Visztula torkolata körül német részről bizonyos katonai intézkedések történtek.

Mai számunk 8 oldal, 2 lei

Hatalmas tömegek részvételével megkezdődött a csiksomlyói katolikus Nagygyűlés

Csikszereda, július 1. Pénteken hivatalosan is kezdetét vette a tizenkettedik országos Katolikus Nagygyűlés a Hargita alján levő székely városban, Csiksomlyón. Fűrge, szolgálatrakész diákok és ifjak vezetik szállásukra a vendégeket, árusítják a Katolikus Nagygyűlés jelvényeit és munkarendjét és ige nagy segítségére vannak a rendezőségnek.

A nagygyűlés iránt óriási érdeklődés nyilvánul meg. A nagyobbszabású, tömeges összejöveteleket a rendezőség tervei szerint szabadban tartják meg.

A nagygyűlés első napját ünneplő főpapi szentmise vezette be, melyet Fiedler István szatmár-nagyvárad megyéspüspök mondott fényes segédlettel a főgimnázium udvarán épített gyönyörű szép tábori oltáron. A 12 méter magas oltáron kék mezőben hatalmas aranykereszt tündöklött és aláb zöld fenyők között világoskék háromszögben arany feszület áll. Márton Áron és Fiedler István püspökök nagy papi kísérettel, fehér és székelyszóttos ruhákba öltözött leánykák színpompás sorfala között érkezett meg az oltárhoz, melynél Fiedler István főpásztor intonálta a Veni Sanctét. Ezután megkezdődött a főpapi mise. Az istentiszteleten résztvett Drimba József alezredes megyefőnök, Szász Gerő polgármester és Barcea Ipolgármester is a hatóságok részéről. A misén mintegy 4000 ember vett részt, köztük a katolikus magyarság minden vezető férfiai.

Fiedler István csütörtökön érkezett gépkocsival, Márton Áron pedig már szerdán érkezett Csikszeredára, hogy a Péter és Pál napi papszentelést eivégezze. Pacha Ágoston püspök péntken éjjel érkezett.

Aldás előtt Fiedler István megyéspüspök szentbeszédet intézett a nagyszámú közönséghez és egyebek között a következőket mondotta:

— Szenteljétek meg ezt a három lapot, tegyetek hitvallást, mint őseink tettek ezer eszendőn át a hithűség mellett.

Az orvosi szakosztály értekezlete

Szentmise után fél 11 órakor a főgimnázium rajztermében kezdetét vette az orvosi szakosztály értekezlete. Az értekezleten résztvettek Fiedler István és Márton Áron püspökök is. Az ülésen dr. Lestyán Endre elnökolt.

Dr. Nagy András, az orvosi szakosztály vezetője mondotta el beszámolóját a szakosztály két esztendei munkájáról. A

beszámolóhoz dr. Szabó Zoltán brassói főorvos, dr. Györgybiró István baróti orvos, dr. Rosskapf Béla nagyváradai igazgatófőorvos, dr. Göbl Zoltán szatmári, dr. Csiki János gyergyószentmiklósi, dr. Medve András szászrégeni orvos szolt hozzá. A hozzászólásokra Nagy,

András szakosztályvezető válaszolt.

Ezután dr. Simkó György, a csikszeredai Szent Vince szanatórium orvosa tartotta meg „Az egyke lélektana” címen színvonalas, nagy szaktudással megírt előadását.

Márton Áron püspök „Minden tényezőt mozgósítanunk kell az egyke ellen”

Márton Áron püspök óriási taps között emelkedett szólásra. Elnézést kért az orvosoktól, hogy mint lelkész hozzászól a kérdéshez, de mint volt hitszónok, aki részletesen foglalkozott az egykének népünk életére tett hatásaival, néhány adatot akar megemlíteni. Leveleket sorolt fel, amelyeket magyar anyák írtak s amelyekben a meghallgatott hitszónoklatok nyomán fogadalmat tettek a több gyermekáldás mellett.

— Ha az emberek azt mondják: gazdasági okai vannak az egyke rendszernek s népünknek az a sorsa, hogy szegény legyen s az emberek attól félnek, hogy ha több gyermekük van, akkor meztelb és rongyosan kell járniuk őket, akkor én azt mondom, hogy a gyermek járjon inkább rongyosan és meztelb, de tömegek legyenek, mert ahol tömeg van, ott egy nemzetnek élete is van. (A püspöknek ezeket a mondatait erősen megtapsolta a közönség.)

A szakosztályi gyűlés befejezésekképpen Fiedler István mondott néhány szavas záróbeszédet s azt az örömet vázolta, amit a gyermek jelent a családj számára.

Délután 3 órakor az orvosi szakosztály ülésének folytatásán Schmidt Béla dr. marosvásárhelyi orvos mondta el tartalmas előadását a gyermeknevelésről.

Szabó Zoltán dr. javasolta, hogy az egyházak létesítsenek gyermekvédő kórházakat s napközi otthonokat. Buzás Márton dr. csikszeredai orvos „Iskolába járó gyermekeink egészségügyi mérlege” címen értekezett, Roskopf dr. javasolta, hogy tegyék kötelező tantárgyá a leányiskolákban a gyermekgondozást. A szakosztály ülése Lestyán elnök köszönőszavaival ért véget.

A szociális szakosztály ülése

Délután 4 órakor a szociális szakosztály ülése kezdődött meg Resch Géza temesvári

apátplébános elnökletével.

György Lajos dr. egyetemi magántanár „Szülők nevelése” című előadásában Rousseau mondását idézte: „Sok a szülő, de kevés az igazi nevelő”.

László Ignác gyergyószentmiklósi esperes, „A család és a nevelés” című tanulmányában arra a következtetésre jut, hogy a szülő önmagán kezdje a nevelést, még a családalapítás előtt.

Másfél millió ejt tordított jótékony célra a Katolikus női Misszió

Délután 5 órakor a Katolikus Női Misszió közgyűlése zajlott le a főgimnázium kápolnájában, Fiedler István püspök Drimba ezredesprefektus, Szász Gerő polgármester jelenlétében. A prefektus élénk figyelemmel kísérte az előadásokat s több ízben tapsal adott tetszésének kifejezését. Borsitzky Ottóné, a Misszió országos el-

nőknője beszéde után Künnle Ilona titkárnő számolt be a Misszió munkájáról. — Imreh I. Ászlóné (Szászrégen) indítványozta, hogy tartsanak első segélynyújtási tanfolyamot az anyáknak.

Gróf Bethlen Györgyné indítványa

Ezután dr. gróf Bethlen Györgyné, aki székelyszóttos viseletben jelent meg a közgyűlésen, emelkedett általános taps közepette szólásra.

— Létesítsünk a gyermekek szellemi és lelki fejlődésének helyes irányítására minél több napközi otthont és vasárnapi iskolát.

Az indítványokat nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés és lelkesen megtapsolta a felszólalót.

A misszió új tisztikara

Pál Elza missziósnővér „A gyermek, mint a nő szociális gondozásának tárgya” tartott előadása után a Szociális Misszió közgyűlése Fiedler István püspök zárószavaival ért véget.

A pedagógiai szakosztály ülése

A pedagógiai szakosztály ülése délután 6 órakor kezdődött meg a főgimnázium tornatermében.

A Pázmány irodalmi Társaság estéje

Este félnyolckor litánia volt a plébánia templomban és itt Pap Dénes fiúnevelőintézeti igazgató mondott szentbeszédet, 9 órakor pedig megkezdődött a Pázmány Irodalmi Társaság estje a főgimnázium kápolnájában.

Halálos autószerencsétlenség érte a leghíresebb román filmszínésznőt

Bucuresti, július 1. Tegnap este 7 órakor az opriseni—raudauti utvonalon tragikus végű autószerencsétlenség történt, amelynek Mary Don ismert bucurestii filmszínésznő esett áldozatául. Az autót maga a színésznő vezette, kivülé Beatrice Coca Diamant botosani asszony és Plopisteanu bucurestii soffőr foglaltak helyet a kocsi-ban. Az autó nagy sebesség folytán az utolsó árokba fordult. Lehetségesnek tartják, hogy gumidefekt is közrejátszott a szerencsétlenségben. A színésznő súlyosan megsérült, Diamant asszony balkarja eltört, míg az soffőr a száján sebesült meg. Siret városkában első segélyben részesítették

őket, majd a mentőautóval Csernovicba szállították, ahol Mary Don ma reggel meghalt. A szép, szőke színésznő, aki Bukarest előkelő társaságának kedvelt tagja volt, külföldi nemesi családból származik.

Mary Don felesége volt Tudor Donnak, Eforia volt polgármesterének. Filmjét a „Második emeleti hölgy”-et az ország minden városában bemutatták és nagy sikert aratott.

Veszek
Ócska ólmo!
Cim a kiadóban

Bevonultak a Felvidék és a Kárpátalja képviselői a magyar képviselőházba

Budapest, július 1. A magyar képviselőház pénteki ülésén vonultak be a visszacsatolt Felvidék—Kárpátalja képviselői, számszerint harmincöt. A szlovák képviselők csoportja nevében Prokopecz József mondtott üdvözlő beszédet és kijelentette, hogy a Magyarországon élő szlovákság abban a magyar szellemben akar élni,

amelyben ezer éven át együttműködött a magyarsággal, Magyarországon élő szlovákok mindenkor őszinte hívei voltak a magyar állameszmének.

Bródy András dr. a visszacsatolt Kárpátalja magyar—orosz nemzetiségének nevében szólalt fel. Az üdvözlésekre Teleki Pál miniszterelnök válaszolt.

Gumiharisnyát

a legjobb kivitelben eredeti

gyári árban

Legjobb fűzők, melittartók, sérv- és haskötők és mindennemű kötszerek **rendkívüli olcsón**

„SANITARIA“

Jung István
Avram Iancu-u. 14.

Iamandi

igazságügyminiszter nagy beszéde a szenátusban

Az igazságügyminiszter megvilágította a Vasgárda veszélyét és vitába szállt Iorga professzorral

(București.) A szenátus felirati vitájában a kormány nevében Jamandi igazságügyminiszter fejtette ki a kormány álláspontját. Az igazságügyminiszter az új rezsim szükségességét és alkotásait méltatta.

— Nálunk sohasem volt a háború előtt demokratikus rendszer. A háború után nagyon nagy ugrás volt az általános titkos választójog, ami nem felelt meg az evolúció törvényeinek. Régi parlament vagyok és olyan üléseken vettem részt, ahol a szónokok heteken át urnalopásokkal vádolták egymást. A választó esköz volt a kormányok és agitátorok kezében. Kétszer volt csak tiszta választás: 1928-ban a nemzeti parasztpárti kormány és 1933-ban Duca miniszterelnöksége alatt.

Ami közben és azóta történt, nem volt egyéb, mint a vezetők tekintélyének aláásása. A bizalom megrendülése és a gazdasági válság a népet az agitátorok kezére adta. A jobboldali agitátorok a vallást használták fel eszközül. Egyes politikuskok ellenfeleik ellen használták fel a jobboldali szervezeteket, de nem vetettek számot, hogy a tüzzel játszanak. A jobboldal nem tért el eredeti célkitűzéseitől és az egész államot veszélybe sodorta. En Duca meggyilkolása után és azóta többször is felhívtam a figyelmet, ha nem fogunk össze a jobboldali veszedelem ellen, ha nem szállunk szembe vele, késő lesz — és a hullám el fog borítani bennünket. A liberális párt is tévedett akkor, amikor azt hitte, hogy a Vasgárdával való manőverezéssel megakadályozhatja a másik párt uralomra jöttét és ezért Duca meggyilkolása felett is szemet hunyt.

Ezután az igazságügyminiszter Jorga kijelentéseivel polemizál. Az 1937. decemberi választásról szólva kijelenti hogy áldás volt az ország számára,

hogy a Tatarescu kormány akkor nem kapta meg a 40 százalékos többséget mert 60 vasgárdista képviselőt választottak,

mert a hatóságok közé is befértek a Vasgárda ügynökei. Ha kkor megkapjuk a 40 százalékos többséget, egy-két évig még kormányozhattunk volna, azután a jobboldali szélsőségek elsepertek volna. Egy rezsimet ugyanis nem az ellenfelek, hanem saját gyengesége bukthat meg.

Goga, akinek emléke előtt meghajlok, nem tudott urrá lenni a helyzet felett. A belső rendet nem lehetett volna helyreállítani és elkerülhetetlen lett volna a polgárháború a régi választási rendszer mellett. A felelősséget a történelem fogja megállapítani.

1937. decemberében a nemzeti parasztpárt feje — a párt tekintélyes vezetői véleménye ellenére — az államrendjének megdöntésére törekvő vasgárdavezérrel együttes választási kiáltványt adott ki.

Hogy volt ez összeegyeztethető a demokratikus rendszerrel?

Február 9-én Öfelsége ismer

te a helyzetet. Egy nagy történelmi politikai párt vezére kérte a választás elhalasztását és hogy Öfelsége oldja meg a súlyos helyzetet.

Nem érdekelnék a ma is ellenzékiek legendái, — mert az egész közvélemény a korona mellett van.

Február 10-én egy rezsim a saját hibájából bukott meg. A hullámok elborították azokat, akiket a felelősség terhel.

— Elméletileg ami történt, lehet államcsíny. — Gyakorlatilag azonban ez volt az egyetlen lehetőség, hősies gesztus.

Jorga: Nem államcsíny, ha minden hatalom egy kézben összpontosul?

Jamandi: Államcsíny az, ami az ország akarata ellenére történik. A vezető osztály maga kérte a királyt, hogy vegye kezébe a súlyos helyzet megoldását, a nép pedig sürgette az új elrendezést.

Az igazságügyminiszter ezután az új alkotmány struktúráját ismertette. Az új alkotmány számot vet a román mentalitással és őszinte. A régi al-

IAMANDI

kormány szolgálai másolata volt külföldi alkotmányoknak, de

sohasem alkalmazták az alkotmányt sem betűjében, sem szellemében.

Az igazságügyminiszter ezután tovább is polemizál Jorgával és kijelenti, hogy a Nemzeti Ujjászületési Frontba minden polgár és az ország minden tehetsége beiratkozott, — csak néhány olyan ember maradt kívül, akik nem képviseltek egyebet, mint a tagadás szellemét.

Az igazságügyminiszter ezután a kormány munkásságát méltatta. Az ország pénzügyei sohasem voltak olyan virágzóak, mint most. A miniszter soravetette az egyes minisztériumok által véghezvitt reformokat.

Biharmegyében és Váradon is

szervezkedik a Magyar Népközösség

Vasárnap délelőtt lesz a megyei és városi szervezet vezető bizottság alakuló ülése

A Romániai Magyar Népközösség Biharmegyében és Nagyváradon is megkezdte szervezkedését. A szervezkedés első lépése volt az, hogy megalakult Nagyváradon a Népközösség irodája, mely a Duca ucca 9. szám alatt kezdte meg működését. Az iroda minden délelőtt 9—1-ig tart hivatalos óráit.

A további szervezés azzal folytatódik, hogy a szervezésre felkért bizottság úgy a megye, mint a város részére va-

sárnap július 2-án d. e. 11 órakor megtartja alakuló ülését. Az ülésre a szervező iroda már elküldte a megyei és városi tagoknak a meghívót.

Az alakuló ülésen dr. Soós István orsz. képviselő és Markovits Kálmán ináncsi földbirtoke elnököl. A kolozsvári központ részéről megjelenik az alakuló ülésen gróf Teleky Ádám orsz. képviselő is, aki időszzerű kisebbségi kérdésekről mond beszédet.

Vasárnap d. u. 4 órakor szin

tén a Duca-ucca 9. sz. alatti teremben megtartja alakuló ülését a Népközösség iparos szakosztálya is. Gróf Teleky Ádám központi kiküldött ezen az ülésen is beszédet mond.

Zog albán exkirály holnap Constanfába érkezik

Bucuresti, július 1. A Capitála című fővárosi napilap Konstantinápolyból szerzett értesülése szerint a görög hatóságok megagadták az átutazási vizumot Zogu volt albán királyrak, aki Párisba szándékszik utazni. A király és kísérete kénytelenek voltak utirányukat megváltoztatni. Minden valószínűség szerint a volt király szombaton a Basarabia román utasszállító hajó fedélzetére fog szállni és Constanfába jön, ahonnan Lengyelországon keresztül tovább utazik.

A PRÁGAI CSEH PASSZIV ELLENÁLLÁS

A GYILKOS GUNY

A „Paris Soir” kiküldött tudósítójának érdekes cikke a csehszágai helyzetről.

Georges Oudard, a „Paris Soir” kiküldött tudósítója riportsorozatát közli a protektorátus alatt álló cseh fővárosban gyűjtött tapasztalatairól. Oudard éveket töltött a szabad Csehszlovákiában, tökéletesen beszél csehül és így megnyílnak előtte olyan kapuk, amelyeket a csehek ma félve zárnak el minden idegen elől és betekintést nyújthatnak a mai cseh lélek mélységeibe.

Az első, ami Prágában szemembe tűnik négy betű, amelyet ugyszólván minden ház falán ott lát az ember, krétával, szénrel, festékekkel felírva. A németek büszkén tekintenek rá, hiszen a négy betű: V. R. A. H. a szemükben csehes rövidítése a négy szónak: Führer (amit csehesen Vührernek írnak) de Reiches, Adolf Hitler). De még büszkébben tekintenek a négy betűre a csehek, mert ismét sikerült túljárniuk a németek eszén. Csehül ugyanis egyszerűen így olvassák: „Vrah”, ami annyit jelent: „Gyilkos”.

Belépek egy trafikba és cigarettát veszek. Németül beszélek és egy ötvenmárkással fizetek. A trafikos kijelenti, hogy nem tud visszadni. Mellettem egy cseh vesz cigarettát és egy egymárkással akart fizetni. A trafikos csehül gorombán rászól:

— Nem kell nekem ez a disznóság itt...

És visszadobja a márkát.

A cseheknek joguk van ugyanis egymás között a régi csehkoronával fizetni és csak idegentől kötelesek a márkát elfogadni. De ilyenkor, sajnos, a cseh kereskedőnek nincs váltópénze...

Több kávéházban ki van téve a nagybetűs tábla: Énekelni tilos. Ezekben a kávéházakban rajtakapták a cseheket, hogy nemzeti dalokat énekeltek. Ma nem énekel senki. Legfeljebb egy ember elkezd dudolni, veledudol a másik, a harmadik, míg végül az egész kávéház egy suttygó kórus. A tulajdonos hallgat és türi. Belép egy titkosrendőr és felelős szóra vonja, hogy megengedi szegni a hatósági tilalmat. A kereskedő csodálkozva válaszol:

— Kérem, itt csak az éneklést tiltották meg. Olyan táblát, hogy dudolni is tilos, még nem kaptunk a Gestapótól...

A passzív ellenállás csodái

Az utcán két cseh rendőr támogat egy részeg német katonát. Az arcuk mosolyog a szívéllyességtől, a hangjuk lágy és szinte simogatva mondják a részegnek:

— Bizony, kedves testvér,

hozzánk eljönni könnyű, de elmenni tőlünk nehéz.

A németek meglegedetten nézik a testvériesülési jelenséget, a csehek ajkán is mosoly, de gunymosoly. Barátomtól megkérdeztem, mit jelent ez? Megmagyarázza:

— Időnként ilyen jelszavak hangzanak el, amelyek barátságosaknak látszanak, de a mi szemünkben jelentőségteljesek. Ez például annyit jelent, hogy könnyű volt bejönniök a németeknek, mi nem tudunk tankok ellen harcolni. De elmenni, ha út az óra, egy sem fog élni. Ha ez az egész protektorátus-gazság összeomlik, minden csehnek meglesz a maga egyéni némete, akit kiiszemelt magának és akit meg fog ölni.

A passzív ellenállásnak csodálatos és nem egyszer olyan vakmerő megnyilatkozásai

vannak, hogy az ember szeme tágramered tőle. Az utcán egy német tank halad végig. A csehek hangtalanul megállnak és elnéznek felette. Egyszer csak az egyik kapu alól kiszalad egy ember, kezében szemetesvödörrel és egy lépéssel a tank előtt a sok mocskot a harciszekér elé szórja, majd továbbrohan és eltűnik a tömegben. A büszke tank hernyótálpai alatt ropog a csirkecsont, az ételhulladék és különböző szemét. És ebben a pillanatban kitör a „lelkesezés” és az egész utca visszahangzik a „Heil Hitler” kiáltásoktól.

Hitler születésnapján hatalmas tömegek vitték virágot a cseh ismeretlen katonai sírmelegéhez. Virág virágra halmozódott és estére, valami titkos rendező keze alatt, a virágok betűkké formálódtak és az emlékmű alatt három szó alakult ki: „Az igazság győzni fog”.

Van Prágában egy szobor, amelyet az évszázados osztrák elnyomás emlékére állított még a szabad Csehszlovákia. Egy éjszaka lemoshatatlan festékekkel valaki a szobor alapzatára festette:

„A nagy sikerre való tekintettel prolongálva”.

A cseh gúny — öl

A csehek különösen a gunyolódásban nagyok. Leggyűlöltebb emberük Hacha és Sirovy. Különösen az utóbbi,

akit nem is hívnak másképpen, mint Krachziskának, emlékezve Ziskára, a félszemű huszita hősré. Tudvalevően Si-

Ileana főhercegnő gyermekeivel együtt egy éjszakát töltött Nagyváradon

REJEDELMi vendége volt az éjszaka Nagyváradnak. Ileana főhercegnő, Öfelsége testvérhuga, Habsburg Antal főherceg felesége két kisgyermekével társaságában átutazóban Nagyváradon szállott meg. A főhercegnő, gyermekei és kísérete számára a Park-hotelben rezervált lakosztályt még a délelőtti folyamán dr. Clonja Eugen rendőrkésztor. Ileana főhercegnőék autóján jöttek Wienerneustadtból egy német adjutáns tiszt kísérette őket. Habsburg Antal főherceg repülőgépen utazott Bránba és ott várja be családját. A bráni kastélyt tudvalevőleg néhai Mária anyakirálynő örökségképpen hagyta legfiatalabb lányára Ileana főhercegnőre, aki minden évben szülőhazájában tölti a nyarat. A főhercegnő

hideg vacsorát kéretett fel szobájába és senkit sem fogadott. A polgári és katonai hatóságok vezetői ezért csak névjegyüket adták le nála. Az est

rovy is félszemű. Krachziska neve ma gyűlöltebb Csehszágban, mint a legvéresebb elnyomóé.

A passzív rezisztenciának még egy érdekes fegyvere van. A németek biztosították a csehek kulturális szabadságát. Erre nincs hét, amelyen ne találánának legalább három cseh irodalmi, vagy művészeti évfordulót. Sohasem halott cseh „kulturateremtők” születésnapját és halálzási évfordulóját ünnepegetik, vagy egy nevezetesebb könyv megjelenésének az évfordulóját, vagy egy nagysikerű színházi premiert, vagy akármit, csak ki lehessen mondani, hogy ma cseh kultúrnap van, csak ki lehessen dugni a házakra a nemzeti zászlót.

De, hogy a passzív rezisztencia ennyire éles és elkeseredett, azt csodálni nem lehet. Azt mondják, ötvenezerrel több csehet zártak a protektorátus néhány hete alatt koncentrációs táborokba, köztük apró gyermekeket is. Mit követtek el a hat-nyolc éves kislányok és kislányok? Szamárfület mutattak az elhaladó rohamosztagos csapatnak, vagy kiöltötték rájuk a nyelvüket. És az óvodás, vagy elemista gyerekek most valamelyik koncentrációs táborban sinylődik.

Ez az aggodó, rémült, elkeseredett, dacos, bosszuvágyó Prága, ahogy én láttam.

Saját termésű

FAJBOROK

kisüsti pálinkák olcsó árban
1 liter 16 asztali bor 10 Lei
6 " véteinnél 9 Lei

Marghitai Uradalom borlerakata
Piata Mihai Viteazul 1, műhelyi pa ota

bármilyen
HA NYOMTATVÁNY-ra

volna szüksége, kérjen előbb árajánlatot a

PÁSZTOR EDE

cégtől, amely modernül felszerelt nyomdájával a legkényesebb igényeket is kielégíti.

Telefonhívásra megbízottunkat azonnal kiküldjük. Piata Mihai Viteazul 4. Telefon 28-00

Heti társasutazás Carmen Sylvára

Indulás minden vasárnap

Menetjegy oda-vissza, teljes
ellátás elsőrendű hotelben

10 nap 2990 lei

Jelentkezni az oradeai menetjegyirodákban:

Wagons-Lits/Cook

Bulv. Regele Ferdinand 2. Telefon 22-22

ROMÂNIA Rêvész

Bulv. Regele Ferdinand 4. Telefon 12-12

Olcsó egyéni pausznai-kurák a Fekete Jéger bármely részére!

MIT HATÁROZOTT AZ ANGOL MUNKÁSPÁRT KONGRESSZUSA ?

Kizárták Crippset, aki „népfrontot” akar A „LABOUR PARTY” külpolitikája

A nemzetközi események sodrában szinte észrevétlenül haladtunk el az angol munkáspárt kongresszusáról szóló hírek mellett. A most ideérkező angol lapokban részletes beszámolókat közölnek a nemcsak Anglia bel- és külpolitikája szempontjából is jelentős kongresszusról.

A southporti Garrich színházban

zsúfolásig megtelt a nézőtér. 800 delegátus vett részt a „Labour Party” kongresszusán, 20 hónap telt el a legutóbbi találkozás óta, 20 hónap, amelynek során mindenki nagyon veszélyes perióduson ment keresztül, úgy, hogy a párt mindenható „Nemzeti Végrehajtóbizottságának” elegendő témája volt, amiről tárgyalhatott.

A kongresszus minden napján a 800 delegátus a reggeli után a tanácssterembe vonult, ahol déli félegyig maradtak. Kettőkor más ismét a teremben voltak és ott tárgyalnak. A helyiségek legnagyobb részét a nagy Trade Unionok vezetői foglalták el.

Tárgyalás alá került a fegyverkezés kérdése, Németország ausztriai és csehszlovákia okkupációja, továbbá a mezőgazdaság, az élelmiszerárak és a terméketlen területek kérdése.

A „Cripps”-ügy.

A kongresszus első legdrágább pontja a „Cripps-ügy” volt.

Sir Stafford Cripps januárban kizárták a pártból, mert a párt tagjai között memorandumot közzétett, amelyben javasolta, hogy

az összes ellenzéki pártok és progresszív elemek szö-

vekezzenek a kormány megbuktatására.

Cripps népszerű javaslatával a párt „Nemzeti Végrehajtóbizottsága” szembelézkeztetett azzal, hogy ez a szövekezés a munkáspárt bomlására vezetne és felszólították Crippset, hogy javaslatát vonja vissza. Cripps nem tett eleget a felszólításnak és ezért kizárták a pártból. A kizárás most a kongresszus elé került. Cripps ellen főként a

Trade Unionok megbízottjai harcoltak, akik kijelentették, hogy

a munkáspárti fennmaradása fontosabb, mint a kormány pillanatnyi megbuktatása.

Különben is a kormányt egy nagy és egységes munkáspárt hamarabb megbuktathatja. — Cripps alulmaradt a küzdelemben. Kizárását nagy szótöbbséggel ratifikálták.

A választások

Nagy vita volt a jövőd választások kérdésében is. Ha a nemzetközi helyzet javul, a munkáspárt véleménye szerint november elején megtartják a választásokat Angliában.

A párt 500 jelöltet és 350 agitátort jelölt ki és egy albizottság foglalkozik a választási kampány előkészítésével. Az új „Nemzeti Végrehajtóbizottság” elnöke Barbara Ayrton Gould a sufragette-szövetség volt titkárja és a Daily Herald főszerkesztője hatalmas választási kampányt készít elő, hogy a párt politikáját sikerre vigye.

A kongresszus fontos határozatokat hozott a munkánélküli ség, a munkástörvények és a szántóföldek olcsóbbítása érdekében. A légvédelmet illetően a kongresszus

egyenlő elbánást kért minden város és vidék számára

és tiltakoztak az ellen, hogy jobban megvédjék azokat a helyeket, ahol a gazdagabb osztályok laknak.

A kongresszus visszautasította a kötelező sorozás szabotálására vonatkozó javaslatot.

is napirendre került. A kongresszus sürgette, hogy a ben-

DIANA

Frissít, üdit

szülöttek számára jobb erkölcsi és anyagi helyzetet teremtenek, elítélte a benszülöttek kizsákmányolását és olyan intézkedéseket sürgetett, melyek az önkormányzatot lehetővé teszik. Követelte továbbá a kongresszus, hogy

egyetlen gyermeki népet se adjanak a diktátorok kezére.

A politikai követelése

a munkáspártnak a következők: a békefront megteremtése a támadók elleni kölcsönös segélynyújtási egyezmények által. A kongresszus

elítélte a kormány habozását a Szovjettel folytatott tárgyalások során,

kérte a népszövetségi eszményekhez való visszatérést. A kongresszus örömmel üdvözölte Roosevelt felhívását a nemzetközi problémák igazságos és

békés megoldását követelte.

Palesztinát illetően a kongresszus

állást foglalt a Fehér Könyv ellen, amely megsérti a Balfour deklarációban a zsidóknak tett ünnepélyes ígéreteket és koncessziót jelent a támadókkal szemben.

Végül Spanyolország kérdésében a kongresszus elítélte az angol kormány magatartását, követelte az Angliában tartózkodó spanyol menekültek segélyezését, Franco kényszerítését, hogy bosszuhadjáratát a köztársaságiakkal szemben enyhítse és biztosítékot arra, nézve, hogy Franco nem kap kölcsönöket Angliától.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Vasárnap d. e. 11: Jancsi és Juliska. (Gyermekeledés, nagyon olcsó helyárakkal.)

d. u. 3 órakor: Julia (Olcsó helyárakkal.)

Délután 6: Füszer és csemege.

Este 9: A vén bakkancsos és fia a huszár. A nagyszerű népszínmű ciklus legvonzóbb darabja.

Hétfő este 9: Hazajáró lélek. Zilahy Lajos színműve, az idény nagy színházi produkciója.

Kedd d. u. 6: Ide gyere rózsám. Olcsó helyárakkal.

Kedd este 9: Hazajáró lélek.

Szerda d. u. 6: Via Mala. Olcsó helyárakkal.

Szerda este 9: Műtét. (Tomcsa Sándor eredeti vígjátéka 3 felvonásban. Az erdélyi Helikon és a színház pályázatán kiüntetett ujdonság.)

— Jancsi és Juliska énekes, zenés, táncos gyermek operett vasárnap délelőtt 11 órakor nagyon olcsó helyárakkal kerül színre a társulat legjobb erőivel.

— Füszer és csemege. Csathó Kálmán színmű vasárnap délután 6 órakor rendes helyárakkal kerül színre a szezonban utoljára.

— A vén bakkancsos és fia a huszár. Szigeti József örökbecsű darabja, a Vén bakkancsos és fia a huszár kerül felújításra vasárnap este. A magyar népszínművek végtelen sorában ez a darab az, mely a maga érdekes történetével, jóízű humorával minden időben megtalálta a maga közönségét.

A Körös halottja

Nagyvárad, július 1. A körösségi Berke Traian 4 éves kisfiú a Körösre ment fürdeni. Elvesztette lába alól a talajt és az ár elragadta. Holttestét, negyedórával később a víz partra vetette.

Winston Churchill alábbi cikkét a „Paris Soir” közli:

Sokan rosszalják, hogy Angliának miért nem volt megfelelő szerve ahhoz, hogy ügyét a világ közvéleménye elé tárja. Voltaképpen ez az ügy maga helyett beszél. Amióta Hitler és szövődjé Göbbels a maguk modorában megmagyarázták, hogy kezdődött meg a legutóbbi világháború — a demokráciák magyarázata nem kelti a teljes meggyőződés benyomását.

Szerintük — Göbbelsék szerint — a zsidók zsoldjában álló Anglia Belgiumot rábirta, hogy rohanja meg Németországot és vegye el a német életér és a mindennapi kenyér számára oly szükséges gyarmatokat. A lefegyverzett és bizalmát vesztett német népet belga expedíciós hadsereg lepte meg váratlanul, amelyet Izrael minden ereje támogatott és könnyen elfoglalták volna Berlint is, ha Hitler Adolf káplár nem állja útjukat a kritikus pillanatban. Amidőn ilyen zsánerű történeteket hallgatók milliói előtt találunk fel, azok jóhatást kelthetnek Németországban, de hatásuk minden bizonnyal kitűnő Németországon kívül.

Ami az angolnyelvű közvéleményt illeti, találni sem lehetne jobb propagandát, mint amit Göbbels ur szállít nekünk. Az angol birodalom és az Amerikai Egyesült Államok kormányai minden könnyítést meg kell, hogy adjanak e propaganda számára és a legszélesebb nyilvánosságot kell, hogy engedjék. Nem szabad az éthert zavarni, amikor Göbbels beszél. Semmi, amit mi csinálunk, nem tehet nekünk olyan jó szolgálatot, mint egy félóra ezen éjszakai előadásokból. — Göbbels a legnagyobb propagandista, akit az egész világ náciellenes erői megálmodhatnak magunknak. S ha valami baj érne Göbbelst, mi ezt szerencsétlenségnek tartanók. Az ő élete értékes és az emberiesség kincse.

Mi az az idegen dolog ebben a súlyos órában, amely a náci Németországot összes repülőgépeivel, fegyvereivel, rohamcsapataival, politikai rendőrségével — szavakkal le tudja bírni. Ez a brutális nép, amely ég a vágytól, hogy már háboruban legyen — rémülködik a mormogástól.

De a mi szerencsétlen, degenerált, antipatrióta demokráciáinkat — ahogyan ők állítják — nemcsak az érdekli, hogy mit mondhatnak az ő kontójá-

CHURCHILL

gunyos cikke GÖBBELSRŐL

„GÖBBELS ÚR ÖN BESZÉDÉVEL A DEMOKRÁCIÁKNAK TESZSZOLGÁLATOT

ra, de szomjasan isszák a náci vélemények válogatott grombaságait. Bismarck mondotta a monarchiáról: „Ha nem lenne, fel kellene találni”. Ugyanez áll a mi fecsegő barátunkra.

Perth lord, a Foreign Office főtisztviselője, akinek értékes tapasztalatai vannak, amit Amerikában a „születés atyjának” hívják, hosszú ideig főtítkára volt a Népszövetségnek majd olaszországi angol követ (ő van kizemelve az angol propaganda-minisztérium vezetésére. Szerk.) nem reménykedhet abban, hogy összemérheti magát Göbbels urral. Ő egyszerűen arra számíthat, hogy zajló áradatát fenntarthatja a nagy szölista kíséréte mellett. Kritizálták és támadták Berlinben kinevezését. Az egyetlen ok az, hogy az igazság ott igen veszélyes dolog.

A legsúlyosabb vádirat, ami egy rezsim ellen lehetséges, annak megállapítása, hogy fél a külföldről jövő szavak ellen. Egyetlen egészséges alapokon nyugvó felelős kormány sem tart a külföldi kritikától. Ha ezek a kritikák igazságosak, a kormányzat módosítja akcióját. Ha igazságtalanok, a kormány saját népe előtt tesz szert elég tételre.

Míg Hitler rezsimje elkoboztat minden külföldi lapot, a mely neki nem tetsző híreket közöl, amíg kémek rejtőznek az utcákon, hogy egyetlen becsületes német se hallgathassa az angol vagy francia rádióállomások, amíg a magánleveleket cenzurázzák, bizonyosak lehetünk abban, hogy az adminisztráció kétkedik a rezsim szilárd alapjában. Irtózatossá lehet ilyen körülmények között. Mert nemcsak az angol, amerikai, skandináv, svájci és francia eszmék sugároznak át minden akadályon keresztül, de a nemzetek, akik megkapják, külön gonddal tanulmányozzák és vizsgálják azokat.

Jelenleg hatalmas erőfeszítést tesznek Németországban, hogy meggyőzzék a német népet arról, hogy körül akarják keríteni. Lehetséges, hogy a német belső propaganda rendelkezésére hatalmas erőforrásoknak — sajtó, rádió — sikerülni fog ezt a hitet elvetni a német népben. Mi több, nagyrészt van is igazság ebben. — És sohasem jó elrejtteni az igazságot. A felfegyverzett népek egyesülése azért épül, — hogy együttesen ellenálljanak minden újabb támadásnak, amire a náciak készülnek. Ennek az egyesülésnek megpróbálunk megadni minden lehetséges erőt és súlyt.

Ez a bekerítés azonban egyes-

egyedül egy újabb náci támadás ellen irányul, ami olyan aktusban nyilvánulna meg, — hogy Németország meg akarja támadni, vagy meg akarja szállni valamelyik szomszédját. Németország csak saját cselekedeteivel keritheti körül magát. Ha a rendes emberi életet nem bántja, ha szomszédait békében hagyja, senki sem lép fel ellene és senkinek sem foglalkozik azzal, hogy milyen módszer szerint kormányozza magát. Franciaország és Anglia nem követel a maga számára olyan értelmű garanciákat, amilyeneket hajlandó Németországnak megadni. Ha Németországnak garanciára van szüksége — már holnap megkaphatja, ha biztosítja a világ felé nek kollektív biztonságát.

A német nép élete és prosperitása a legmagasabb fokot érdekli az összes nemzeteket. Nem lehet elképzelni egy olyan Európát, amely jövőjét

Németország akarta, bátorsága és együttműködése nélkül épít hetné ki. Egyetlen dolog áll Németország és a béke és prosperitás jövője között. Ez a félelem, amelyet a határos nemzetek élnék, hogy a náci-párt nehézségei felduzzadásának látán, rájukveti magát és vassal és tűzzel borítja be őket. Ha nem így lesz, senki sem akadályozza meg Németország fejlődését. Ellenkezőleg, ha ez következik, ha valamelyik békés nagyhatalom támadás, — vagy intrika áldozatává válik, az összes országok és az összes osztályok szembe fognak szállni a támadóval, bárhol — nan jöjjön is az.

Varrógép és kerékpár javítók, veszek és eladok, — Autogén hegesztést és **petroleum gyorsfűző javítást** garancia mellett vállalok
Jakab műszerész Str. Avram Iancu No. 5.

SPORT

Sportul Studentesc-Amte 3:1 (1:0)

Bucuresti. — Csütörtök délután 6000 főnyi közönség jelenlétében játszottak le a Sportul Studentesc-AMTE Román Kupa elődöntőt, amelyen az egyetemi csapat 3:1

arányban nyert meg és ezzel a Román Kupa küzdelem döntőjébe került, ahol ellenfele a vasárnapi Venus-Rapid mérkőzés győztese lesz.

Az AMTE feloszlik

Az aradi munkáscsapatról szomorú hírek érkeznek. Fővárosi jelentések szerint az AMTE nem bírja anyagilag a ver-

senyt s kénytelen feloszlanni futballszakosztályát és visszavonul az A-divízióból.

Kerékpárversenyt rendez a „Munka és Jókedv” ma Nagyváradon Felavatják az egyesület székházát

(Nagyvárad.) Vasárnap, július 2-án délelőtt 11 órakor a Parcul Traianban levő strajer székhelyen tartják meg a Muncă și Voe bună szervezet nagyváradai szekciójának ünnepélyes felavatását. A felavató ünnepség keretén belül nagy bicikliversenyt is rendeznek a munkások, iparosok és tisztviselők számára. A verseny díjai két nagy kupa (már most láthatók a Meteor könyvkereskedés kirakatában), amelyeket a verseny szervezőbizottsága ad, valamint több pénzjutalom — (1000—500 leies díjak) valamint egyéb nyereménytár-

gyak, mint ruhaszövet, töltőtoll, cipő, fürdőruha, villamosbérlet, liszt, kalapok, botok stb. Ezeket a nyereménytárgyakat a helyi vállalatok ajánlották fel.

A versenyre való jelentkezés utolsó dátuma szombat, július 1. déli 1 óra, az Avram Iancu-uccai munkaügyi inspektorátusnál. A verseny a strajerlégió székháza előtt startol reggel fél 9-kor.

A rendezőség ezúttal hívja meg a munkaadókat, munkásokat és tisztviselőket az ünnepségen való részvételre.

Többszörös gyilkossággal vádolnak egy dúsgazdag párisi szállótulajdonost

A milliomos fiákeres vagyonának tükre

Páris, július 1. Megdöbbentő gyilkosságsorozatot leplezett le a párisi rendőrség. Egy gazdag szállótulajdonos meggyilkolta két feleségét és a hatóságok most letartóztatták.

A kétszörös feleség-gyilkos egy 60 éven felüli, köztisztelőben álló polgár, Claude Sainte-Martine szállótulajdonos, aki már évek óta vagyonából él. Claude Sainte-Martine paraszti származott és tulajdonképpen Párisban fiákerkocsi volt, így kezdte karrierjét. Később fa- és szénkereskedést nyitott, majd vendéglőt vásárolt, utóbb pedig szállótulajdonos lett. Jelenleg többmillió frank vagyona, szállója van Párisban, ő maga pedig saját házában lakik Saint Mandé városában.

Késői szerelem

A gazdag polgár felesége 51 éves korában a múlt év júniusában meghalt. Az orvos megtagadta a halotti bizonyítvány kiadását azzal, hogy az asszonyt megmérgezték. A férj kétségbeesetten tagadta az orgánáját és a hatóságok bizonyítékok hiányában csakhamar beszüntették a nyomozást. Az orvos azonban ragaszkodott feltevéséhez és sürgetésére elrendelték a holttest felboncolását. A holttest maradványaiiban nagy adag sztrichnint találtak. A milliomost ismét előállították a rendőrségre, ahol — egyéb súlyosan terhelő bizonyítékokat is elébe tártak. Kiderült a nyomozás során, hogy Claude Sainte-Martine szerelmi viszonyt folytatott még felesége életében 16 éves háztartási alkalmazottjával, Anna Grivával. Felesége tudomást szerzett erről a viszonyról és a fiatal szolgálóleányt hazaküldte falujába. Kihallgatták ezt a leányt is, akinek éppen most gyermeke született. A leány azt vallotta, hogy munkaadója ezt kérdezte tőle:

— Akarod, hogy bünt kövessék el érted? Akarod, hogy megöljem a feleségemet és téged el vegyelek?

Claude Saint-Martine most is tagadta a gyilkosságot és a cselédleány előtt tett kijelentéseit és ezúttal is szabadlábra helyezték. De ezután kiderült, hogy az asszony halála előtt végrendeletet írt, amelyben háromszázezer franknyi vagyonát férjére hagyta. Erre a ha-

tóságok most már elrendelték az asszony 1929-ben halt meg. A holttest maradványaiiban — nagy adag arzént találtak.

Gyanús halálesetek

Egyéb bizonyítékok is felmerültek a milliomos ellen, akit most már két felesége meggyilkolásának vádjá miatt letartóztattak.

— Ártatlanságom rövidesen ki fog derülni — jelentette ki a két felesége meggyilkolásával vádott milliomos. — Én

egyik feleségemet sem tettem el láb alól.

Ezzel szemben a nyomozás egyéb titokzatos haláleseteket is felderített a milliomos családjában. Kiderült, hogy Sainte-Martine családjában több rejtélyes haláleset történt. A hatóságok elrendelték a halottak

A szabadfürdés és a szennyvíz

Nagyvárad város vezetőségének figyelmébe

Nagyvárad, július 1. Szerkesztőségünkbe több irányból panasz érkezett azok részéről, akik az új városi fürdőzési rendeletnek megfelelően megkísérelték, hogy a Vasile Lucaciu ucca környékén fürödjek. Tapasztalataik szerint — ezen a környéken a fürdést le-

hetetlenné teszi az a körülmény, hogy az egész vidék szemetét és hulladékát itt szórják a vízbe, de piszkossá teszi a vizet a Moskovits ipartelepek szennyje is. A panaszokat a város vezetőségének figyelmébe ajánljuk.

Lemondott a holland kormány

Amszterdam, július 1. A holland kormány lemondott. Vilma királynő Collynu volt miniszterelnököt bízta meg a kormány megalakításával. A kormány a pénzügyi nehézségek

miatt mondott le. Valószínű, hogy Collynu újból megkísérli a szociáldemokraták bevonásával megalakítani az új kormányát.

Fogházbüntetésre ítélt a Kuria két magyarországi nyilaskeresztes vezetőt

Budapest, június 30. A magyarországi nyilaskeresztesek két vezetőmbere. Málnássy Ödön dr. és Barcsai Árpád az elmúlt év őszén Kőszegre utazott gépkocsin s utközben Szálasi-féle röpcédulákat terjesztettek. Az ötös tanács fején-

ként ötszáz pengő pénzbüntetésre ítélte őket, a Kuria azonban hétfői tárgyalásán megsemmisítette az ítéletet s mindkét vádlottat egy-egy hónapi fogházbüntetésre és háromévi jogvesztésre ítélte.

Felakasztotta magát mert elhagyta felesége

Nagyvárad, július 1. A közbülső csendőrség jelenti, hogy Molnár Sándor ottani lakos tegnap édesanyja házában egy gerendára felakasztotta magát és mire rátaláltak, már

meghalt. Tettét kétségkívül azért követte el, mert felesége elhagyta. Mivel büntény gyanúja nem merült fel az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

exhumálását és kiderült, hogy ezeket is megmérgezték. Az eddigi jelek szerint a 60 éven felüli milliomos az évek folyamán több rokonát megmérgezte azért, hogy családja vagyonát megszerezhesse.

A letartóztatott milliomos a napokban közölte szomszédaival, hogy ismét megházasodik, mert nem tud egyedül élni. — Valószínűleg azt a fiatal parasztleányt akarja feleségül venni, akinek néhány héttel ezelőtt gyermeke született.

A Paris-Soir tudósítója beszélt a leányanyával a kórházban. A 16 éves leány kijelentette, hogy volt gazdája semmiestre sem gyilkolhatta meg volt feleségét. Elmondta azt is, hogy a milliomos törvénytelenül akarta fiát, ez azonban nem is annyira fontos számára, mint az, hogy volt gazdája ártatlanságát bebizonyítsa. Tagadta azt is, hogy gazdája már régebben közölte volna vele a feleséggyilkosság tervét.

János bácsi

megint baj van Danzig körül.

— Nincs semmi baj intéllom csak ekkicsit ráijesztettek a népekre. Ippég annyi a differencia, hogy más országokba' valutát csempésznek, Dancigba meg németeket. Mindenki azt csempész, amije van. Állítólag azért, hogy kiképzésbe részesítsék a dancigi önkénteseket, de hát miután őket nem akarja megtámadni Senki, aszt kell hinni, hogy fordított módszerrel dőgoznak: miután Dancigot nem lehet Németországba' csatolni, Németországot csatolják Dancigba', oszt azért' szállítták oda a sok németet.

— Olvasta Halifax külügyminiszter milyen határozott ki-jelentéseket tett. Azt mondta, hogy Németország önmagát ke-riti be.

— Mán pejjig ez igaz. Ha a kör négyszögesítésit nem is találta fel, a háromszög körösítésének módját mán megtanálták.

— Persze maga a Berlin—Róma—Tokió háromszöget gondolja. De lássa az angolok már megint tárgyalnak a japánokkal. Nem lesz vajjon Tiencsinben is egy München.

— Kötve hiszem, hogy Csemlerlány odarepülne, mivelhogy arrafelé nagyon lövődözik le a repülőgépeket. Ha az ember csak azt adná össze, ahány lelőtt repülőgépet naponta Tokióból jelentenek, ki-tűnne, hogy mán nincs is a világban repülő. Oszt azért' se lehet München, mert' itt mán az angolok vagyonárul is szó van. A négy kínajit bizonyosan ki-fogják adni, de az ezüstöt bizonyosan nem.

— Kihuzzuk vajjon az augusztust háboru nélkül?

— Én optymista vagyok, és aszondom, hogy az addig kihuzzuk, amíg a fürdősi ti-lalmat végre fogják tunni haj-tani. Mán pejjig az elég sokára lesz.

Apróhirdetések

POSTA

Nyári-ruhák feltűnő olcsó árban, bourette nadrágok 600 leltől készülnek Tóbiás, Piafa Bisericii.

ÁLLÁS

Masamódlányokat magas fizetéssel augusztus 15-re állandó munkára felvesz König kalapszalonn.

Intelligens jómodoru ügynöknek szép jövedelmet biztosítunk helyi foglalkozással. — Cim a kiadóban. 1126

Ügyes kifutófiut azonnalra felveszünk. Melki apátság borcsarnoka, Piafa Mihai Viteazul No. 1. 1994

Ügyes kifutóleányt azonnalra felvesz Lucilus, Regele Ferdinand ut 7. 2025

Jóavaló nagyobb fiu kifutónak felvétetik. Kremmer és Klein, Avram lancu 16. 2023

Szigyártósegédek keresek. Kotyesz, Alexandri 53. 2021

Gyermeektelen házmaster felvétetik. Str. D. Cantemir 72. 2020

Irodai gyakorlattal, románul tudó leány alkalmazást keres. Nagy Emma, Aiud. Str. Vânătorilor 2. 2019

Moinart keresünk azonnali belépésre. Ritter Ernőné, Str. Astra 32. 2018

Könyvvél rendelkező gyermeektelen házaspárt házmasternek felveszek. Matei Corvin 18. 2017

Felveszünk magános nőhöz fiatal kisleányt könnyű munkára. Str. Samuil Micu 8. ajtó 6. 2016

VÉTEL-ELADÁS

Szobás, konyhás ház veteményes kerttel eladó. Tileagdului 15. 1996

Jég-szekrények
minden méretben és színben

1500 leltől

kapható. **Részletre is**

Gál vaskereskedés
STR. ALEXANDRI 46-a

Szép ablakok és telepes rádió olcsón eladó. Szőlősi rét 9. ucca 11. szám. 2024

Eladó 1 dook 17 soros vetőgép és dook 31 fogas kaparógép. Kerekes lacatus, Săcueni, Bihor. 2015

Pálkakafőző üstöt termelőautórizációval 250—300 literest, legrosszabb állapotban is megvételre keresek. 2014

Stanioi-papir, fehér és színes, nagy választékban, továbbá selyem papírok minden színben kaphatók Pásztor Ede cégnél, Piafa Mihai Viteazul 4.

IPAROS UJSÁG

Céhek elismerése és az együttműködés adhatja meg az iparosság érdekei megvédését

Örömmel vehette tudomásul és üdvözölheti Várad össziparossága, hogy az elektro és fém feldolgozó céh csoportbeli iparos társai, hosszú lelkes munkásságukat siker koronázta és a június 6-án kelt 128. sz. királyi dekrétum céhüket váradai székhellyel elismerte. Iskolapéldája volt ez a lelkes összetartásnak és nagyszerű akaratnak, ami bebizonyította, ha valamit egységesen akarunk, azt meg is lehet valósítani. Ezzel a nagyszerű gesztussal medtrt a törvény által ugyan ismeretlen, de sokak által oly élesen kihangsúlyozott állítás, hogy a céh csoportok székhelyei csak a tartomány székhelyén lehetnek.

A másik jól megszervezett, de székhelyét még el nem ismert céh a textil és ruházati csoport iparosai. Ez a céh 700 tagot számlál ugyan, de székhely elismerésének elhuzódása miatt annyira passzív működést fejt ki, hogy a szervezésel beindult reményeit meszsze maga mögött felejt. Bár vannak mentő körülményei, mint pl. a beiratás és tagdíj-járulékok nélkülözése, egy pár renitens tag gáncsvetése, de lényegében még sem indokolt egy 700 tagot számláló csoporttal szemben a vezetés stagnálása.

Mig speciális céhcsoport sérelmekkel szemben a vezetőség apai résenléte kell megvéd-

je egyenlőten tagjait.

Ily speciális sérelem pl. az Ujjászületési Front egyenruhájja. Laikusok azt hiszik, hogy ez az alkalom egy új konjunktúra a szabó iparra, sajnos nem. Várad csaknem 300 férfi, 10 Onói szabó iparosa között eddig megoszlott a jó és biztos tisztviselő vevő — mely a forgalom tekintélyes részét képezte, — amit máról holnapra elvesztettek. A rendelet ahogy napvilágot látott, a tisztviselő civil ruhát nem rendelt, mig egyenruha rendelkezéseket csoportként, pályázat útján részletre szerzik be, nagyobb tökeerősebb egyenruha szabók-

nál. Az ilyen százezres befektetést igénylő pályázaton nem képes résztvenni az a sok apró szabóiparos, aki tisztviselő vevőjének elvesztésével talán lét minimumát is elvesztette. Ha mégis akad egy-egy derék tisztviselő, aki nem szeretné el hagyni kipróbált szolid szabóját, ez is félve kérdi meg, érte hozzá és le tudja-e szállítani egyenruháját. Sajnos, a tisztviselő vevők, tájékoztatlansága is a hiba, hogy olyan ördögös művészetet vél az egyenruha elkészítése körül, mire csak az egyenruhaszabókat sejtí képesnek, pedig a szabók 99 százaléka épp oly tökéletesen — (esetleg jobban kidolgozva) el tudja készíteni egyenruháját is mint civil ruháját. A hitelezés sem ütközne nagyobb nehézségbe, mint a civil ruha kihitelezése.

Egységárat állíthatnak össze, propagandát fejthetnek ki, ezzel a gyors közbelépéssel sok iparoskollégánk egzisztenciáját menthetnének meg, nem csak a pangástól, de talán a megszűnéstől is Kovács Antal.

A Munkakamarában akarnak maradni a kisiparosok?

Az Universul jelentése szerint a kisiparosok Bucurestiben értekezletet tartottak és többséggel úgy határoztak, — hogy a kisiparosok kérni fogják, hogy ne helyezték át őket a Kereskedelmi és Iparkamara

hatásköre alá, mert a Munkakamara kötelékében akarnak maradni.

Ez a fővárosi kisiparosok álláspontja. A vidéki iparosok véleményét nem kérték ki.

Rádió műsor

VASÁRNAP

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny háztartási, orvosi tanácsok. 8.45 Istentisztelet. 11 Hanglemezek. 12.05 Táncczene. Közben sporthirek. 12.35 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 13.10 Hírek. 13.30 Le-mezek. 14.15 Gazdasági előadás 17 Üzenetek. 17.15 Katonazene. 18.15 Hanglemezek. 19 Felolvasás. 19.15 Operettzene lemezekről. 20.15 Csevegés. 21 Sporthírek. 21.15 Spanyol dalok. 21.31 Hegedű koncert. 22 Hírek, sporteredmények. 21.15 Táncclemezek. Majd hírek külföldre német és francia nyelven. Utána közlemények.

BUDAPEST I. 9 Hanglemezek. 9.45 Hírek. 11 Református istentisztelet. 12 Egyházi ének és szentbeszéd. 13.20 Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — 13.30 Operaházi zenekar. Közben kb. 14.05 Egészségügyi kalendárium. 15 Hanglemezek. 16 Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzenekara. 17.30 Előadás. — 18.10 Cigányzene. 19.15 Felolvasás. 19.45 Zongoraszámok. 20.15 Hírek. 20.25 Hanglemezek. 20.40 Elbeszélés. 21.10 Balaton-est. Utána 22.40 Hírek, időjárásjelentés. 23 Táncclemezek. 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Cigányzene. 1.05 Hírek.

HÉTFŐ

BUCURESTI. 7.30 Ritmikus torna, híradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13 Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizá-lásjelentés. 13.10 Déli hangverseny. Közben sporthírek. 13.40 Gramofonlemezek. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemezek. 15 Hírek. 16.45 Előadás. 18 Felolvasás. 18.17 Kamaralemezek. 19 Felolvasás. 19.15 Szó rakoztató zene. 21 Hírek. 21.15 Szammelnégyes. 21.45 Hanglemezek. 22 Hírek külföldre német és francia nyelven. 22.15 Vendéglői zene.

BUDAPEST I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek. Utána étrend, közlemények. 11 Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 13 Déli harangszó. 13.10 Zongoraszámok. 13.40 Hírek. 14.20 Pónos időjelzés. 14.30 Állástalan zenészek szimfonikus zenekara. 15.30 Hírek. 17.15 A rádió diákkézlőrája. 17.45 Pontos időjelzés. 18.10 Felolvasás. 18.40 Cigányzene. 19.50 Felolvasás. 20.15 Hírek. 20.25 Zongoraszámok. 20.55 Felolvasás. 21.10 Kamarazene. 21.50 Hang felvétel. 22.40 Hírek. 23 Fúvós zenekar. — 23.40 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24 Hanglemezek. 1.05 Hírek.

NYOMATOTT PASZTOR EDE
CÉGNEL ORADEA

KÜLÖNFÉLE

Fürdőkura (előre kifizetve), jutányos áron átadóközbejött családi okok miatt. Cim a kiadóban. 1974

Ügyes-bajos dolgaival, lelki bajaival keresse fel a grafológusnőt Str. Porumbului 9. 2022

Kiadó üzlethelyiség azonnalra, alkalmas italmérésnek, be van rendezve, trafiknak, péküzletnek és bármely más ipari célra. Ugyanott egy konyha is kiadó. Taranilor 7. 2026

LAKÁS

Kiadó 5 szobás magánház, nagy kerttel. Értekezni Roxin vendéglő, Regele Ferdinand ut Popper mellett. 1911

Kiadó két szobás modern lakás augusztus 1-ére, Alea Gojdu 2. számú házban. Értekezni dr. Kádárnál, vagy Robitséknél ugyanott. 1830

Szép butorozott szoba fürdő szoba használatl kiadó. P. Unirii 4. Sas-palota III. emelet